

Prawa i Obowiązki Pacjenta – wersja skrócona

Prawa Pacjenta w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym w Białymstoku

1. Pacjent ma prawo do informacji o swoich prawach. Taka informacja jest umieszczona w miejscu ogólnodostępnym (np. na tablicy, w punkcie pielęgniarskim), a w przypadku pacjentów, którzy nie mogą się poruszać indywidualnie udostępniana w pomieszczeniu, gdzie znajduje się pacjent.
2. Pacjent ma prawo do informacji o rodzaju i zakresie świadczeń zdrowotnych udzielanych przez Uniwersytecki Szpital Kliniczny w Białymstoku, w tym o realizowanych profilaktycznych programach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych.
3. Pacjent ma prawo do leczenia szpitalnego na podstawie skierowania wystawionego przez lekarza (w tym lekarza, który nie jest lekarzem ubezpieczenia zdrowotnego). W stanach nagłych, pacjent ma prawo do natychmiastowej pomocy medycznej, bez skierowania.
4. Pacjent ma prawo do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej. Pacjent ma prawo żądać, aby lekarz, który udziela mu świadczeń zdrowotnych, zasięgnął opinii innego lekarza lub zwołał konsylium lekarskie. Lekarz może odmówić zasięgnięcia opinii innego lekarza, jeżeli uzna to za bezzasadne, a wspomniane żądanie oraz jego odmowa odnotowane są w dokumentacji medycznej. Dotyczy to również świadczeń zdrowotnych udzielanych przez pielęgniarkę lub położną.
5. Pacjent ma prawo do bezpłatnych środków farmaceutycznych i materiałów medycznych. Personel medyczny nie może prosić pacjenta o zaopatrzenie się w jakiegokolwiek materiały medyczne podczas jego pobytu w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym w Białymstoku.
6. Pacjent ma prawo do pomieszczenia oraz wyżywienia adekwatnych do swojego stanu zdrowia.
7. Pacjent ma prawo do bezpłatnego transportu sanitarnego (w tym lotniczego) do najbliższego podmiotu, z którym NFZ zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, oraz z powrotem, na zlecenie lekarza ubezpieczenia zdrowotnego. Transport sanitarny przysługuje pacjentowi w sytuacji natychmiastowej konieczności leczenia w placówce medycznej, w celu zachowania ciągłości leczenia oraz gdy ma schorzenia narządu ruchu, które uniemożliwiają korzystanie z transportu publicznego.
8. Pacjent ma prawo do poszanowania godności i intymności. W trakcie udzielania pacjentowi pomocy medycznej są obecne tylko te osoby, które są niezbędne ze względu na rodzaj świadczenia. Uczestnictwo innych osób (w tym osób wykonujących zawód medyczny oraz studentów uczelni medycznych) wymaga zgody pacjenta i lekarza, który udziela świadczenia medycznego. W Klinikach/Oddziałach studenci są obecni przy badaniach oraz zabiegach medycznych, by obserwować ich przebieg. Lekarz jednak musi zadbać o to, aby liczba studentów i ich zachowanie nie naruszały prawa pacjenta do intymności. Pacjent zawsze może prosić o udzielenie świadczenia bez obecności studentów. Lekarz nie powinien omawiać choroby pacjenta i zadawać pacjentowi intymnych pytań w obecności innych pacjentów. Prawo do poszanowania godności obejmuje także prawo do umiarkowania w spokoju i godności. Jeżeli pacjent znajduje się w stanie terminalnym, ma prawo do świadczeń zdrowotnych zapewniających łagodzenie bólu i zminimalizowania cierpienia innego typu.
9. Pacjent ma prawo do wyczerpującej i zrozumiałej informacji o swoim stanie zdrowia.
10. Pacjent ma prawo do zachowania tajemnicy informacji na swój temat.
11. Pacjent ma prawo wypisać się z Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Białymstoku na własne żądanie. Wcześniej jednak lekarz ma obowiązek w jasny sposób poinformować pacjenta o przewidzianych konsekwencjach dla jego zdrowia i życia, związanych z zaprzestaniem leczenia szpitalnego.
12. Pacjent ma prawo wyrazić zgodę na udzielenie świadczeń zdrowotnych.
13. Pacjent ma prawo dostępu do dokumentacji medycznej dotyczącej jego stanu zdrowia oraz udzielonych świadczeń zdrowotnych. Po zakończonym leczeniu szpitalnym otrzymuje kartę informacyjną dotyczącą rozpoznania choroby, wyników badań, zastosowanego leczenia, terminów wykonanych zabiegów, dalszych wskazań, czasu zwolnienia od pracy, adnotacji o zapisanych lekach oraz terminach planowanych konsultacji.

14. Pacjent ma prawo do poszanowania jego życia prywatnego i rodzinnego. Pacjent ma prawo do dodatkowej opieki pielęgnacyjnej ze strony osób przez niego wskazanych. Dodatkowa opieka pielęgnacyjna polega również na sprawowaniu opieki nad pacjentką w okresie ciąży, porodu i połogu. Jeśli pacjent skorzysta z tej możliwości, personel medyczny nie może wyręczać się rodziną czy bliskimi osobami w opiece nad chorym, nadal ma obowiązek nadzoru nad prawidłową opieką nad pacjentem i troski o niego. Warto wcześniej ustalić, jaką opiekę pielęgnacyjną będzie wykonywała osoba przez pacjenta wskazana, a jaką personel medyczny. Pacjent ponosi ewentualne koszty wynikające z korzystania z prawa do dodatkowej opieki.
  15. Pacjent ma prawo do opieki duszpasterskiej.
  16. Pacjent ma prawo do przechowywania rzeczy wartościowych w depozycie. Za przedmioty wartościowe i pieniądze nie złożone przez pacjenta do depozytu, Uniwersytecki Szpital Kliniczny w Białymstoku nie ponosi odpowiedzialności.
  17. Pacjent ma prawo zgłosić sprzeciw wobec opinii albo orzeczenia lekarza.
  18. Pacjent ma prawo do dochodzenia swoich praw.
  19. Pacjent ma prawo nie zgodzić się być dawcą organów lub tkanek po swojej śmierci. Jeżeli pacjent nie chce być dawcą organów lub tkanek po śmierci, musi za życia wyrazić sprzeciw poprzez:
    - wpis w centralnym rejestrze zgłoszonych sprzeciwów;
    - oświadczenie pisemne z własnoręcznym podpisem;
    - oświadczenie ustne złożone w obecności co najmniej dwóch świadków, pisemnie przez nich potwierdzone;
    - w przypadku małoletniego, który nie ukończył 16 lat lub osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej, sprzeciw może wyrazić za ich życia przedstawiciel ustawowy.
W przypadku małoletniego, który ukończył 16 lat, sprzeciw może wyrazić również sam małoletni.
  20. Pacjent ma prawo nie zgodzić się na przeprowadzenie sekcji zwłok po swojej śmierci. Sprzeciw może złożyć również przedstawiciel ustawowy pacjenta małoletniego lub osoby ubezwłasnowolnionej. Pisemny sprzeciw powinien zawierać: dane pacjenta; datę i miejsce sporządzenia pisma; oświadczenie woli (że po śmierci pacjent wyraża sprzeciw wobec sekcji zwłok) oraz własnoręczny, czytelny podpis. Sprzeciw należy przekazać lekarzowi prowadzącemu do dokumentacji medycznej prowadzonej w Szpitalu.
- obowiązek niezwłocznie powiadomić o tym lekarza bądź placówkę medyczną, do której został zapisany. Pacjent ma obowiązek powiadomić świadczącego również w przypadku, gdy zaakceptuje wyznaczony pierwotnie termin, ale w trakcie oczekiwania wystąpią okoliczności uniemożliwiające mu stawienie się na wizytę w określonym terminie.
2. Przy przyjęciu do Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Białymstoku pacjent powinien posiadać dokument potwierdzający jego tożsamość oraz skierowanie do szpitala. W stanach nagłych świadczenia zdrowotne są udzielane bez skierowania.
  3. Pacjent nie posiadający uprawnień do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych zobowiązany jest do zapłaty za wszystkie świadczenia zdrowotne zgodnie z obowiązującym w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym w Białymstoku cennikiem.
  4. Pacjent przyjmowany do Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Białymstoku zobowiązany jest do przekazania swojej odzieży osobistej osobie towarzyszącej lub złożenia jej do depozytu szpitalnego. Uniwersytecki Szpital Kliniczny w Białymstoku nie ponosi odpowiedzialności za rzeczy wartościowe, pieniądze nie oddane przez pacjenta na przechowanie. W sali chorych pacjent nie może przechowywać dużej ilości rzeczy osobistych.
  5. Pacjent/Opiekun jest zobowiązany udzielić w trakcie wywiadu lekarskiego i pielęgniarzkiego pełnej i prawdziwej informacji o swoim stanie zdrowia. Uniwersytecki Szpital Kliniczny w Białymstoku nie ponosi odpowiedzialności wynikłej z zatajenia bądź udzielenia nieprawdziwych informacji, co do spraw dotyczących zdrowia chorego.
  6. Pacjent/Opiekun ma obowiązek poinformować lekarza prowadzącego o stale przyjmowanych lekach nie związanych z jednostką chorobową, która jest przyczyną hospitalizacji.
  7. Pacjent jest zobowiązany stosować się do wskazówek i zaleceń lekarzy, pielęgniarek i innego personelu medycznego w zakresie procesu diagnostyczno-terapeutycznego, rehabilitacyjnego pielęgnacji oraz w sprawach organizacyjno-administracyjnych.
  8. Pacjent jest zobowiązany nosić opaskę identyfikacyjną podczas całego pobytu w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym w Białymstoku.
  9. Pacjent nie może opuszczać Kliniki/Oddziału bez wiedzy i zgody personelu medycznego.
  10. Opuszczanie Kliniki/Oddziału w celu wykonania badań diagnostycznych na terenie Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Białymstoku lub poza nim, odbywa się tylko pod opieką uprawnionego pracownika medycznego.
  11. Pacjent powinien posiadać własne przybory toaletowe, ręczniki, bieliznę osobistą, pidżamę, szlafrok i kaptur.

Obowiązki Pacjenta w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym w Białymstoku

1. Pacjent, który nie może stawić się na umówioną wizytę bądź zrezygnował z udzielenia świadczenia, ma

12. Pacjent chodzący obowiązany jest do dbania o należyty stan higieny osobistej i wygląd estetyczny oraz dbania o należyty wygląd swego otoczenia (łóżka, szafki przyłóżkowej).
13. Pacjenta pediatrycznego obowiązuje przestrzeganie zasad higieny osobistej stosownie do wieku i stopnia jego sprawności.
14. Pacjenci stosownie do wieku i możliwości powinni pozostawić ład i porządek w pomieszczeniach Kliniki/Oddziału, z których korzystają.
15. Pacjent jest zobowiązany stosować się do zalecanej diety, spożywać posiłki w miejscach i porach określonych przez Uniwersytecki Szpital Kliniczny w Białymstoku. Nie wolno przechowywać artykułów żywnościowych łatwo psujących się w szafkach przyłóżkowych. Produkty łatwo psujące się (wędlina, nabiał, jogurty, przetwory mleczne) należy przechowywać w lodówce znajdującej się w Klinice/Oddziale.
16. Korzystanie przez pacjentów z telefonów komórkowych powinno się odbywać w sposób nie stwarzający uciążliwości dla innych pacjentów. Nie wolno używać telefonów komórkowych w pobliżu aparatury medycznej ze względu na możliwość powstania zakłóceń w jej funkcjonowaniu. Na czas obchodu lekarskiego obowiązuje całkowity zakaz używania telefonów komórkowych.
17. Pacjent powinien przebywać w swojej sali chorych w czasie obchodów lekarskich, zabiegów leczniczo-pielęgnacyjnych i wydawania posiłków.
18. W czasie obchodu lekarskiego obowiązuje zakaz głośnego korzystania z odbiorników radiowych i telewizyjnych oraz nakaz opuszczenia sali chorych przez odwiedzających.
19. Pacjent ma prawo do odwiedzin, ale jednocześnie przy łóżku pacjenta nie powinny przebywać więcej niż dwie osoby (aby uniknąć zatłoczenia sal).
20. W czasie odwiedzin pacjent powinien dbać, aby osoby odwiedzające go nie zakłócały swoim zachowaniem spokoju innym pacjentom.
21. Z uwagi na komfort innych pacjentów w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym w Białymstoku obowiązuje zakaz przebywania osób odwiedzających w salach chorych, w godzinach nocnych – z wyłączeniem oddziałów pediatrycznych oraz sytuacji szczególnych – w takich przypadkach wymagana jest zgoda lekarza lub pielęgniarki dyżurnej. Nie uchybia to dodatkowej opiece pielęgnacyjnej.
22. Pacjent obowiązany jest szanować mienie będące własnością Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Białymstoku. W przypadku jego zniszczenia pokrywa poniesione straty.
23. Należy przestrzegać zakazu manipulowania przy aparaturze i sprzęcie medycznym, urządzeniach elektrycznych, gazowych, wentylacyjnych i grzewczych oraz windach szpitalnych.
24. Pacjent zobowiązany jest do przestrzegania norm współżycia społecznego np.: pomoc, koleżeństwo, poszanowanie godności osobistej oraz szacunek dla personelu i współpacjentów.
25. Pacjent w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym w Białymstoku powinien zachowywać się kulturalnie w stosunku do pacjentów i personelu. Swoim zachowaniem nie powinien zakłócać spokoju innym pacjentom.
26. Zabrania się pacjentom palenia tytoniu, picia alkoholu i stosowania środków odurzających.
27. Pacjent powinien dostosować się do organizacji dnia w Klinice/Oddziale.
28. Pacjent nie może zmieniać łóżka bez zgody pielęgniarki, siadać i kłaść się na łóżkach innych pacjentów.
29. W czasie trwania ciszy nocnej pacjenci powinni przebywać w łóżkach.
30. Obowiązkiem pacjenta jest przestrzeganie zasad bezpieczeństwa przeciwpożarowego.
31. Pacjent, którego stan zdrowia nie wymaga dalszego leczenia szpitalnego, a pozostał w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym w Białymstoku (bliscy pacjenta nie chcą odebrać go ze Szpitala lub on sam nie chce opuścić Szpitala), ponosi koszty pobytu pomimo uprawnień do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych.
32. Personel medyczny korzysta ze specjalnej ochrony prawnej, jaka przysługuje funkcjonariuszom publicznym. Szczególna ochrona polega na zastrzeżeniu odpowiedzialności karnej oraz ściganiu popełnionego przestępstwa z oskarżenia publicznego. Zniewaga podlega karze grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku. Za naruszenie nietykalności cielesnej grozi pozbawienie wolności do lat 3.

Jesteśmy przekonani, że respektowanie zarówno praw, jak i obowiązków pacjenta przez obie strony, wpłynie pozytywnie na nasze relacje, wzajemne zaufanie i zagwarantuje sprawny przebieg procesu udzielania świadczeń medycznych w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym w Białymstoku.